

De l'impacte inicial a les conseqüències de la sentència: deu veus analitzen el judici de l'1-O

Les advocades Magda Oranich i Anais Franquesa, l'analista Javier Aroca, l'exdirigent del PP Manuel Milián Mestre, els politòlegs Ignacio Sánchez Cuenca i Pablo Simón, el filòsof Josep Ramoneda, l'economista Manuel Conthe, la historiadora Anna Sallés i la periodista Pilar Eyre analitzen per a NacióDigital què passarà al Suprem

Els deu analistes consultats per NacióDigital a les portes del judici | NacióDigital

A les portes del judici de l'1-O s'obre un nou escenari ple d'incerteses. Els interrogants s'acumulen i **NacióDigital** ha volgut plantejar algunes preguntes a deu personalitats de la societat civil catalana i espanyola. Són deu mirades, des d'angles diferents, sobre el que representa la causa i els efectes que se'n poden derivar. Les advocades Magda Oranich (<https://www.naciodigital.cat/noticia/146365/magda/oranich/1-o/vaig/tornar/recordar/qui/van/afusellar/txiqui/eren/guardies/civils/voluntaris>) i Anais Franquesa (<https://www.naciodigital.cat/noticia/172282/international/trial/watch/no/enten/reticencies/suprem/amb/observadors>), l'analista i advocat Javier Aroca (<http://eventoblog.com/speakers/javier-aroca/>), l'exdiputat del PP Manuel Milián Mestre (<https://www.naciodigital.cat/noticia/135289/manuel/milian/mestre/si/octubre/urnes/govern/espanyol/fara/ridicul>), els politòlegs Ignacio Sánchez Cuenca (<https://www.naciodigital.cat/noticia/165125/ignacio/sanchez/cuenca/actuacio/suprem/empeny/espanya/cap/situacio/polonia>) i Pablo Simón

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/165937/pablo/simon/judici/1-o/no/canviara/correlacio/forces/societat/catalana>) , el filòsof Josep Ramoneda (<https://www.naciodigital.cat/noticia/148198/josep/ramoneda/tothom/sap/puigdemont/no/sera/president>) , l'economista Manuel Conthe (<https://www.naciodigital.cat/noticia/169301/manuel/conthe/no/crec/hagi/delictes/rebellio>) , la historiadora Anna Sallés (<https://www.naciodigital.cat/noticia/150987/anna/salles/frases/ciudadans/hauria/pogut/dir/primero/riviera>) i la periodista Pilar Eyre (<https://www.naciodigital.cat/noticia/164587/pilar/eyre/leticia/demanava/periodistes/felicitesin/rei/sau/discurs>) analitzen l'inici del procés al Tribunal Suprem i les conseqüències que se'n derivin.

1. Magda Oranich: "L'extrema dreta ha estat protagonista del judici, Forn és a la presó per culpa de Vox"

Magda Oranich, advocada de llarga trajectòria Foto: Josep M Montaner

- Es tracta d'un judici polític?

- Independentment dels aspectes tècnics que té, el judici és polític. I amb molts elements que són, com a mínim, estranys, com ara la separació de les causes que situa el major Trapero a banda. Ja és inhabitual que es facin judicis al Suprem, que sol veure causes en recurs de cassació. Per això no hi ha sales en condicions per aquesta mena de judicis. Això sí, estic segura que es guardaran molt les formes; altra cosa és el fons. Però vull dir que el Tribunal d'Ordre Públic, el TOP, també les guardava les formes, la qual cosa no vol dir que fes judicis justos. La justícia espanyola es juga el seu prestigi, i al Suprem saben que tot acabarà en les instàncies europees. Guardaran les formes.

- Quines conseqüències polítiques pot tenir?

- El desenvolupament i la sentència tindran efectes polítics. Però tot en aquest judici està polititzat. Que l'extrema dreta sigui acusació ja és una anomalia. Vox, que farà campanya electoral, pot ajudar paradoxalment a deixar en evidència el contingut polític de l'acusació contra els dirigents independentistes. L'extrema dreta ha tingut un paper protagonista en el judici. S'ha de dir que Joaquim Forn és a la presó per culpa de Vox. La fiscalia acceptava la seva llibertat sota fiança, Vox va demanar presó i Llarena els va fer cas.

Magda Oranich: "Sóc contrària a parlar de l'indult perquè implica admetre que hi haurà condemna, i no ho podem acceptar"

- El judici acosta a una solució del conflicte o complica l'escenari?

- És difícil que el judici acosti a una sortida del conflicte. Si de cas, haurà de ser la resposta política que es produeixi a posteriori. Això dependrà de com actui el govern espanyol, i aquí hauríem de plantejar el tema de l'indult. Però sóc contrària a parlar-ne perquè implica admetre que hi haurà condemna, i no ho podem acceptar. Ara toca concentrar-se en el judici.

2. Josep Ramoneda: "Després del judici, l'independentisme s'haurà d'aclarir"

Josep Ramoneda, en una entrevista a NacióDigital Foto: Adrià Costa

- Es tracta d'un judici polític?

- Que és un judici polític és indubtable. Sense uns fets de naturalesa política que es van produir, no hi hauria judici. També tinc la sensació que al Tribunal Suprem es vol que el judici sigui el més *clean* possible. Pensem que el Suprem arriba desgastat a aquest moment, amb l'efecte negatiu que va suposar la sentència sobre les hipoteques (<https://www.naciodigital.cat/noticia/166292/banca/guanya/partida/hipoteques/al/suprem>) . També cal recordar que serà televisat, i això fa que els magistrats se saben sota el focus.

- Quines conseqüències polítiques pot tenir?

- No m'atreveixo a avançar esdeveniments, però hi ha factors a tenir en compte. Els jutges saben que s'han de protegir de cara a Europa. Sembla ser, també, que hi ha la voluntat d'assolir una sentència per unanimitat, cosa que indicaria que podria ser de gamma baixa. Altra cosa és què vol dir per cada part una sentència a la baixa. En tot cas, la fi del judici acabarà amb la coartada que suposa no aclarir estratègies fins que no conclogui el judici. L'independentisme haurà de definir el seu full de ruta i això pot aclarir les coses. Hi ha un desig en la ciutadania d'entrar en una fase de més estabilitat. No només del procés viu l'home.

Josep Ramoneda: "El factor Europa i la voluntat d'una sentència unànime pot indicar que es va cap a una resolució judicial a la baixa"

- El judici acosta a una solució del conflicte o complica l'escenari?

- Dependrà del que acabem de dir. També de quin govern haurà d'administrar la situació post-sentència. Si serà aquest govern de Pedro Sánchez o si hi ha un executiu format per les forces de la dreta que fan la seva campanya sobre un discurs de duresa.

3. Anais Franquesa: "Estan en joc la democràcia i els drets fonamentals"

Anaïs Franquesa, advocada, en una imatge d'arxiu Foto: ACN

- Es tracta d'un judici polític?

- És un judici polític perquè als processats se'ls jutja com a líders de la societat civil per haver assistit a una manifestació, en el cas dels Jordis, o com a responsables polítics per accions dutes a terme en la seva condició de diputats o de membres del Govern, en compliment dels compromisos que van assumir en els seus programes electorals.

- Quines conseqüències polítiques pot tenir?

- Conseqüències polítiques? Ja les té, i moltes, des del moment que s'acusa dels delictes de rebel·lió i sedició a dirigents polítics i socials. I les implicacions polítiques del judici ja han estat evidenciades per organitzacions com Amnistia Internacional. El que està veritablement en joc aquí no és la independència sí o no, sinó la democràcia i els drets fonamentals.

Anaïs Franquesa: "Quan es judicialitza la política, la resolució d'un conflicte s'allunya"

- El judici acosta a una solució del conflicte o complica l'escenari?

- És difícil. Quan es judicialitza la política, com ha succeït en aquest cas, la resolució d'un conflicte sempre s'allunya. Ara cal concentrar-se en el judici. Però res en el procediment ha estat equilibrat. Si el judici acaba servant per acostar-se a una sortida al conflicte dependrà del que facin els dos

governos, a l'Estat i a Catalunya, en l'escenari posterior a la sentència.

4. Javier Aroca: "La presència de Vox reforça el component polític del judici"

Javier Aroca és analista i advocat, i segueix de prop el cas català Foto: ACN

- Es tracta d'un judici polític?

- És un judici molt polític. Pel judici en ell mateix i pel context en què es produeix. No n'esperem tan sols la sentència. Està en joc la mateixa reputació de la justícia, la solidesa de l'estat de dret i l'encaix d'Espanya a Europa.

- Quines conseqüències polítiques pot tenir?

- Tot dependrà de com es desenvolupi i de la seva resolució. Però moltes coses dependran del judici, fins i tot el calendari electoral, i també les aliances polítiques a l'Estat. En aquest sentit, serà clau la qualificació final que faci la Fiscalia. Mantindrà la rebel·lió i la sedició? Optarà per defensar l'acusació per desobediència? Faci el que faci, l'impacte polític serà enorme i s'acusarà el govern de manipulació. Si la Fiscalia rebaixa sensiblement les qualificacions, la reacció de la dreta política serà enorme. Si no ho fa, el sobiranisme reaccionarà. Però tots els actors que han participat en el procés en sortiran tocats, des del jutge instructor a la Guàrdia Civil.

Javier Aroca: "Si la Fiscalia rebaixa sensiblement les

qualificacions, la reacció de la dreta serà enorme"

- El judici acosta a una solució del conflicte o complica l'escenari?

- Acostarà o no la resolució política del conflicte en funció de com culmini el judici i com es gestioni després. Els elements que poden pervertir el procés, però, són enormes. Un d'ells és la presència de Vox com a acusació, fet que aprofitaran per utilitzar-lo com a portaveu del seu discurs extrem i els donarà un clar protagonisme, la qual cosa reforça encara més el component polític del judici.

5. Pilar Eyre: "Confio en una sentència ponderada"

La periodista Pilar Eyre, entrevistada a NacióDigital Foto: Adrià Costa

- Es tracta d'un judici polític?

- És un judici que té efectes polítics, des del moment que s'acusa a dirigents polítics d'uns suposats delictes en què poden haver incorregut.

- Quines conseqüències polítiques pot tenir?

- El que és segur és que tindrà repercussions impressionants. Ja n'ha tingut la presó preventiva per als líders processats, que he dit moltes vegades que l'he trobat dilatada, injusta i excessiva. Jo soc periodista, no pas jurista, no hi entenc de lleis, però no m'agrada veure aquestes persones a la presó.

Pilar Eyre: "Soc periodista, no pas jurista, no hi entenc de lleis, però no m'agrada veure aquestes persones a la presó"

- **El judici acosta a una solució del conflicte o complica l'escenari?**

- Crec en la justícia i tinc confiança. Confio en una sentència ponderada. Crec que la sentència, però, no satisfarà ningú. No avancem esdeveniments, però l'ideal seria que, en cas de condemna, s'obris la via de l'indult. Això faria que el judici, al final, no servís per fracturar més la societat catalana, i que es donés una sortida conciliadora, de mans esteses, en què tots puguem conviure junts. Personalment, estic farta d'èpica i vull tornar als meus petits problemes quotidians.

6. Pablo Simón: "El judici allunya tota solució intermèdia"

Pablo Simón, politòleg, analitza què passarà al Suprem Foto: Adrià Costa

- **Es tracta d'un judici polític?**

- No sé si es pot qualificar de judici polític, però és evident que sí que té fortes implicacions polítiques, començant pel fet que hi ha un qüestionament dels mateixos delictes que se'ls imputen. En funció de com vagi, en depenen des de la governabilitat al Parlament de Catalunya fins a l'aprovació o no dels pressupostos de l'Estat.

- **Quines conseqüències polítiques pot tenir?**

- Tindrà moltes conseqüències. Caldria diferenciar entre el curt i el llarg termini. A curt, generarà més tensió a Catalunya i una major rigidesa pel que fa als actors independentistes. S'allunyarà, de moment, tota solució intermèdia. A més, els processos judicials, independents o no, són autònoms i tenen els seus propis ritmes. En aquest cas, es pot accentuar la tensió preelectoral de cara a les eleccions del maig. A mig termini, pot provocar una convocatòria electoral a Catalunya i més crispació al Parlament. Més a llarg termini, el judici suposarà la construcció d'un nou marc simbòlic per l'independentisme, amb la sacralització de figures polítiques. Ara per ara, no es contempla que l'opció independentista sigui reversible i que les forces sobiranistes puguin acceptar l'autonomisme com a marc definitiu.

Pablo Simón: "Amb el judici vindrà la construcció d'un nou marc simbòlic de l'independentisme, amb la sacralització de noves figures polítiques"

- El judici acosta a una solució del conflicte o complica l'escenari?

- És complicat. El judici introdueix una variable major de complexitat. I tot el que vindrà després, des de la gestió de la sentència per part del govern espanyol fins als recursos a Estrasburg i el debat entorn a l'indult generaran un clima de més complexitat.

7. Ignacio Sánchez Cuenca: "En aquest cas, l'Estat té la societat al seu costat"

Ignacio Sánchez Cuenca és un dels intel·lectuals de referència de l'esquerra espanyola Foto: Albert Alemany

- Es tracta d'un judici polític?

- El judici és de matèria política perquè jutja un projecte sobiranista, que és polític. Altra cosa és si la forma de jutjar-lo ha tingut també intenció política. El que sí que sabem és que en la fase d'instrucció s'ha delatat una forta càrrega ideològica i que l'argumentació de les acusacions ha desbordat els marges del codi penal.

- Quines conseqüències polítiques pot tenir?

- L'objectiu de la Fiscalia i de la sala del Suprem és polític. És un objectiu dissuasori: fer un escarment perquè ningú torni a tenir la temptació de desafiar la unitat de l'Estat. Si aconseguiran o no aquest objectiu ja és una altra cosa. Per això crec que la sentència serà dura. Això no vol dir que, si es vol una sentència unànime -per evitar vots particulars, que poden alimentar recursos a instàncies europees-, pugui rebaixar-se alguna acusació. Però si la sentència condemna per sedició, poden ser dotze anys de presó, i això és igual de barbaritat.

Sánchez Cuenca: "L'objectiu de la Fiscalia i de la sala és disuasori: fer un escarment perquè ningú torni a desafiar l'Estat"

- El judici acosta a una solució del conflicte o complica l'escenari?

- El judici pot suposar que l'Estat s'imposi en el conflicte polític amb el sobiranisme. Hi ha un factor clau: en aquest cas, l'Estat té la majoria de la societat al seu costat. Una majoria de l'opinió pública vol càstig i presó. Una altra cosa és que després s'obris pas la via de l'indult. Però per això s'hauria de consolidar un govern progressista a Espanya, una cosa que ara mateix no està clara.

8. Anna Sallés: "L'edat de la innocència s'ha acabat"

Anna Sallés, en una entrevista a NacióDigital Foto: Adrià Costa

- Es tracta d'un judici polític?

- Per descomptat que es tracta d'un judici polític! Sense matisos.

- Quines conseqüències polítiques pot tenir?

- Caldrà veure com es desenvolupa, què diuen els testimonis i les proves. Però el judici es produeix en un marc pervers com és el d'una dreta desfermada a Espanya, d'una banda, i de l'altra, un govern socialista que no té gaire marge, però que tampoc ha treballat molt per guanyar-ne. Ho veiem amb les declaracions de la fiscal general de l'Estat, amb iniciatives com la de la senyora Irene Lozano en defensa de la marca Espanya. Per no parlar de les declaracions de personatges com Alfonso Guerra

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/171989/alfonso/guerra/titlla/tv3/ser/veritable/cancer/catalunya>)

. Tinc poca confiança en el PSOE i en el PSC. La decisió de no permetre observadors em sembla lamentable perquè ja es retransmet per televisió. Sí, però les imatges televisives poden ser molt selectives.

Anna Sallés: "El judici es retransmet per televisió, però les imatges televisives poden ser molt selectives"

- El judici acosta a una solució del conflicte o complica l'escenari?

- Personalment, sóc pessimista. I en cas d'una sentència dura, imaginar que de seguida vindria l'indult em sembla una mostra més d'innocència. El judici el que assenyalava és que ja s'ha acabat l'edat de la innocència, en la qual el sobiranisme també hi ha caigut. Els líders independentistes, a més, haurien de fer un esforç per la unitat d'acció. Un indult, d'altra banda, dependrà de tot un joc d'equilibris i de correlacions de forces en què l'Estat profund hi tindrà molt a dir (<https://www.naciodigital.cat/noticia/171266/deep/state/torpedina/sanchez/portes/judici/1-o>).

9. Manuel Conthe: "No hi ha rebel·lió, però sí sedició"

Manuel Conthe, jurista i economista, en una imatge d'arxiu Foto: Adrià Costa

- Es tracta d'un judici polític?

- El judici està fonamentat en el dret i, encara que tingui transcendència política, no és un "judici polític" (en el sentit d'arbitrari). Hi ha indicis que segons els quals els acusats van cometre els delictes de desobediència i de malversació de cabals públics. No crec que hi hagués rebel·lió -és dubtós l'"aixecament violent" que exigeix l'article 472 del codi penal-, però sí que les mobilitzacions del 20 de setembre i, probablement, de l'1 d'octubre van constituir "aixecaments tumultuaris" instigats conscientment per diversos dels processats, la qual cosa que implica sedició (art. 544). Que va tenir varis coautors, tot i que no crec que fossin tots els dotze processats, sinó molts menys. Que els líders independentistes fracassessin no ha de fer oblidar la forma intimidatòria amb què van enardir i coordinar a les masses en contra dels jutges i funcionaris encarregats de fer respectar la Constitució i les lleis.

- Quines conseqüències polítiques pot tenir?

- El Tribunal Suprem ha d'aplicar l'enfocament garantista, favorable en cas de dubte als

encausats, típic del dret penal i de la jurisprudència de la sala segona. Això hauria de traduir-se en condemnes molt inferiors a les sol·licitades per la Fiscalia. Una sentència així deixaria clar que cometre delictes no pot sortir de franc, però evitaria també el rebuig social que provocaria, a Catalunya i a altres parts d'Espanya (jo inclòs, que sóc madrileny), una sentència que atengués la petició fiscal.

Manuel Conthe: "La sentència ha de deixar clar que cometre delictes no pot sortir de franc, però sense atiar les passions independentistes"

- El judici acosta a una solució del conflicte o complica l'escenari?

- No. En el judici no es jutjarà l'independentisme, sinó els aixecaments tumultuaris instigats per alguns processats. Una sentència rigorista atiaria les passions independentistes. Una sentència justa faria que les passions no s'exacerbessin. Molts líders independentistes continuaran en la mateixa línia ja que, com Puigdemont o Torra, han fet de la secessió la seva particular gihad o projecte vital. L'essencial seria que una majoria de catalans vegin que el procés en qual els va embarcar Artur Mas el 2012 és un projecte econòmicament desastrós i políticament inviable. Quan abans s'enterrí, millor.

10. Manuel Milián Mestre: "La justícia és víctima de la covardia política de Rajoy"

Manuel Milián Mestre té bona connexió amb les altes instàncies de Madrid. Foto: Adrià Costa

- Es tracta d'un judici polític?

- El judici no és polític en si mateix, però es pot interpretar en clau política. És la prova de la inhibició i la covardia política del govern de Mariano Rajoy i de Soraya Sáenz de Santamaría. Mostra el trasllat de responsabilitats a la judicatura. La justícia ha estat la víctima de la covardia de Rajoy.

- Quines conseqüències polítiques pot tenir?

- Comportarà una interpretació molt diversa en l'opinió internacional. Serà usat per projectar el problema català a l'exterior. Crec que el Suprem ha de tenir la sensació de ser instrumentalitzat pels polítics i haurà de vetllar per una expressió acurada de les qualificacions penals.

Manuel Milián Mestre: "Els independentistes s'equivoquen perquè no avaluen la força de l'Estat"

- El judici acosta a una solució del conflicte o complica l'escenari?

- Siguin quin sigui el final del judici, complicarà i molt les coses. Vox intentarà explotar la seva actuació com a acusació popular per fer campanya electoral, el que serà una enorme distorsió. Però també s'estan equivocant els independentistes amb l'enrenou que generen, ja que no farà més que crear més anticossos. Continuen no avaluant la força de l'adversari. Enfrontar-se a un Estat d'aquesta manera és un greu error de càlcul.